

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 23 maja 2022 r.

Pozycja 92

POSTANOWIENIE z dnia 26 kwietnia 2022 r. Sygn. akt Ts 12/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Jakub Stelina – przewodniczący
Piotr Pszczółkowski – sprawozdawca
Wojciech Sych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 15 lipca 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A.B.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 12 stycznia 2021 r. (data nadania) A.B. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu, wystąpił o zbadanie zgodności art. 297 § 1 w związku z art. 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, ze zm.) „w zakresie prowadzenia postępowania przygotowawczego” z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 1 i 3, a także z art. 2 Konstytucji.

2. Postanowieniem z 15 lipca 2021 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 3 sierpnia 2021 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze z uwagi na wniesienie jej po upływie przepisane terminu. Stwierdził ponadto, że skarżący nie sformułował zarzutów niekonstytucyjności wobec kwestionowanych przepisów i skargę skierował przeciwko sposobowi ich zastosowania.

3. W zażaleniu z 9 sierpnia 2021 r. (data nadania) skarżący zarzucił naruszenie art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) w związku z art. 165 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, ze zm.; dalej: k.p.c.) z uwagi na błędne przyjęcie, iż termin do złożenia skargi minął. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i nadanie skardze dalszego biegu. W uzasadnieniu wskazał, że w niniejszej sprawie termin do wystąpienia ze skargą uległ zawieszeniu 13 sierpnia

2020 r., tj. w dniu, w którym skarżący przekazał do nadania w administracji zakładu karnego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do reprezentowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Podkreślił, że zgodnie z art. 165 § 3 k.p.c. złożenie pisma procesowego w administracji zakładu karnego przez osobę pozbawioną wolności jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu, przy czym skarżący nie jest winien opóźnieniom w nadaniu korespondencji w urzędzie pocztowym przez zakład karny. Twierdzi, że ze względu na to, że pełnomocnik skarżącego otrzymał 12 października 2020 r. zawiadomienie o wyznaczeniu go w sprawie, termin do złożenia skargi zaczął biec ponownie 13 października 2020 r. (omyłkowo wpisano w zażaleniu: „2021 r.”) i upłynął 13 stycznia 2021 r. Pełnomocnik skarżącego podał, że 15 października 2020 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Żywcu o zwolnienie go z obowiązku zastępowania skarżącego, zaś postanowienie o oddaleniu tego wniosku zostało mu doręczone 11 stycznia 2021 r., „co uniemożliwiło złożenie skargi konstytucyjnej we wcześniejszym terminie” (s. 2 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że argumenty przytoczone w zażaleniu nie podważają ustaleń przedstawionych w zaskarżonym postanowieniu.

2.1. Skarżący podniósł w zażaleniu, że termin do złożenia skargi konstytucyjnej uległ zawieszeniu 13 sierpnia 2020 r., kiedy to złożył w administracji Zakładu Karnego w K. (dalej: Zakład Karny), w którym wówczas odbywał karę pozbawienia wolności, wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w niniejszej sprawie. Twierdzi, że – biorąc pod uwagę, że do zawiadomienia pełnomocnika skarżącego o wyznaczeniu go do reprezentowania skarżącego doszło 12 października 2020 r. – termin do wniesienia skargi upłynął 13 stycznia 2021 r. Przekonuje, że skargę z 12 stycznia 2021 r. wniósł z zachowaniem 90-dniowego terminu.

Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 5 lutego 2021 r. skarżący został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi konstytucyjnej przez udokumentowanie powołanej przez niego daty (13 sierpnia 2020 r.) wystąpienia z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w niniejszej sprawie. Wykonując to zobowiązanie pełnomocnik nie podjął próby uprawdopodobnienia, że złożenie przez skarżącego przedmiotowego wniosku w administracji zakładu karnego nastąpiło 13 sierpnia 2020 r. Do akt sprawy złożył natomiast uwierzytelnioną kopię koperty, w której wniosek miał zostać przesłany przez administrację zakładu karnego do Sądu Rejonowego w Ż. (dalej: Sąd Rejonowy). Widnieje na niej pieczęć nadawcza z datą 17 sierpnia 2020 r. Mając to na uwadze Trybunał przyjął, że z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu skarżący wystąpił 17 sierpnia 2020 r.

Zważywszy zatem, że orzeczenie wskazane przez skarżącego jako ostateczne w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji zostało mu doręczone 11 sierpnia 2020 r. i z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej skarżący wystąpił 17 sierpnia 2020 r., a 12 października 2020 r. zawiadomiono radcę prawnego A.D. o wyznaczeniu jej pełnomocnikiem skarżącego, Trybunał stwierdza, że 90-dniowy

termin do wniesienia skargi konstytucyjnej upłynął 4 stycznia 2021 r. Natomiast rozpatrywaną skargę nadano w urzędzie pocztowym 12 stycznia 2021 r.

2.2. Na marginesie Trybunał zauważa, że gdyby nawet przyjąć – jak chce skarżący – że wniosek o ustanowienie pełnomocnika złożył on w administracji zakładu karnego 13 sierpnia 2020 r., to skargę konstytucyjną, łączoną z faktem wydania orzeczenia doręzonego skarżącemu 11 sierpnia 2020 r., należałoby uznać za niedopuszczalną jako wniesioną po terminie. W tej wersji zdarzeń należałoby bowiem przyjąć, że termin do wniesienia skargi biegł od 12 sierpnia 2020 r. i uległ zawieszeniu na skutek złożenia 13 sierpnia 2020 r. wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, a następnie zaczął biec ponownie 13 października 2020 r. (pierwszego dnia po dacie zawiadomienia pełnomocnika z urzędu o wyznaczeniu go w sprawie) i upłynął 8 stycznia 2021 r., a więc przed dniem, w którym wystąpiono z rozpatrywaną skargą.

2.3. Pełnomocnik skarżącego przekonuje w zażaleniu, że dostarczenie mu postanowienia Sądu Rejonowego z 18 listopada 2020 r. o oddaleniu jego wniosku o zwolnienie z obowiązku zastępowania skarżącego w niniejszej sprawie „dopiero w dniu 11 stycznia 2021 r., tj. w terminie podjęcia ostatecznych czynności w sprawie, (...) uniemożliwiło złożenie skargi konstytucyjnej we wcześniejszym terminie” (s. 2 zażalenia).

W związku z powyższym Trybunał przypomina, że samo złożenie przez pełnomocnika z urzędu wniosku o zwolnienie od obowiązku zastępowania skarżącego pozostaje bez wpływu na bieg terminu do wystąpienia ze skargą konstytucyjną (zob. np. postanowienie TK z 26 października 2021 r., sygn. SK 84/20, OTK ZU A/2021, poz. 58). W szczególności nie umożliwia odstąpienia przez pełnomocnika od obowiązku zastępowania skarżącego (w tym terminowego składania w jego imieniu pism procesowych) do czasu rozpatrzenia wniosku. O zwolnieniu od obowiązku zastępowania skarżącego decyduje bowiem sąd.

Mając na uwadze powyższe Trybunał stwierdza, że w zaskarżonym postanowieniu słusznie przyjęto, że skargę konstytucyjną z 12 stycznia 2021 r. wniesiono po upływie przepisane terminu.

3. Niezależnie od powyższego Trybunał wskazuje, że skarżący nie odniósł się w zażaleniu do wymienionych w zaskarżonym postanowieniu dodatkowych podstaw odmowy nadania dalszego biegu skardze, odnoszących się do niesprostania przez niego wymogowi uzasadnienia zarzutów niekonstytucyjności kwestionowanych przepisów i uczynienia przedmiotem rozpatrywanej skargi konstytucyjnej sposobu ich zastosowania w sprawie. Okoliczność ta skutkuje niemożnością uwzględnienia zażalenia.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 8 u.o.t.p.TK *a contrario* – postanawia jak w sentencji.